

Rozhovory k bakalářské práci na téma: Podpora rozvoje metakognitivních schopností a kompenzačních strategií u žáků se specifickými poruchami učení

❖ 1. informant 1 (muž, 12 let) – dyslexie, dysortografie

Já: Jaké prostředí tě nejvíce podporuje při učení? (například ticho, hudba, skupinová práce...)

I1: nejvíc s mámou, ale jako ticho

Já: Jaký typ materiálů nebo pomůcek ti nejvíce pomáhá porozumět novým konceptům nebo materiálům?

I1: ...mmm, asi že si to jenom zapíšu

Já: Jaké strategie používáš při zapamatování si informací? (například opakování, vizualizace, mnemotechnické techniky...)

I1: asi opakování

Já: A nějaké mnemotechnické pomůcky také využíváš?

I1: Jo, taky

Já: A co třeba nějaké videa nebo myšlenkové mapy?

I1: jenom videa, ale ty docela často

Já: Jaký je tvůj preferovaný způsob zpracování informací? (například čtení, poslech, diskuze...)

I1: spíš si to přečtu, tak dokola

Já: Jaké jsou tvoje silné stránky při učení a jaké naopak tvoje slabiny?

I1: tak asi že se nedokážu soustředit a... a silný vůbec nevím

Já: Tak třeba nějaké předměty, ve kterých jsi dobrý?

I1: tak matika

Já: A jak řešíš to, že ti nejde udržet pozornost?

I1: tak snažím se jako říkat si, že se to musím naučit a když to moc nepomůže tak si vzpomenu na to, že když dostanu špatnou známku tak, tak dostanu seřváno od mámy.

Já: Takže tě motivuje, že nechceš dostat špatnou známku?

I1: jojo

Já: Jak ti mohou učitelé nebo spolužáci nejlépe pomoci při porozumění nové látky?

I1: asi být potichu

Já: Myslíš od spolužáků, že potřebuješ, aby byly potichu? A co třeba učitelé?

I1: když tomu moc nechápu tak mi jako pomůžou to víc pochopit... když mi třeba řeknou, jako když ke mně přijdou a přímo přede mnou to třeba vyřešej

Já: **Jaké strategie používáš k řešení obtíží při učení nebo porozumění obtížným úkolům?**

I1: někoho se zeptám nebo si to vyhledám na internetu

Já: A když se někoho zeptáš je to spíš kamarád ve škole, nebo doma se ptáš?

I1: doma a no, někdy i kamarádů

Já: **Jaký je tvůj preferovaný čas učení nebo pracovního období v průběhu dne? (například ráno, odpoledne nebo večer)**

I1: asi odpoledne, ale jako ne hned když přijdu ze školy

Já: **Jak se cítíš ohledně časového tlaku při plnění úkolů? Potřebuješ více času než ostatní, aby ses cítil/cítila pohodlně?**

I1: jako jo, ale snažím se to mít tak, jo

Já: Takže se snažíš být hotový stejně rychle jako ostatní, ale s více časem by ses cítil lépe?

I1: jo to jo

Já: **Jaký je tvůj postoj k chybám při učení? Jak se s nimi cítíš a jak se s nimi snažíš zacházet?**

I1: když ji udělám, tak se ji snažím, jako si říct, proč jsem to tak napsal jako tu chybu, a zároveň si to zkoušet v hlavě znovu počítat

Já: A cítíš se třeba někdy špatně když uděláš chybu nebo pokud tě někdo na chybu upozorní?

I1: em, ne, jsem za to rád spíš

Já: **Máš nějaké specifické potřeby týkající se organizace materiálů, úkolů nebo plánování času?**

I1: musím si to naplánovat, zároveň si to musím přepsat

Já: **Jaké jsou tvoje zkušenosti s podporou školního personálu při řešení tvých vzdělávacích potřeb? (například od učitele, speciálního pedagoga, školního poradce)**

I1: máme ve třídě hodiny, ale máme tam i takhle pedagoga, který si tě může vzít někdy když to půjde

Já: Takže někdy chodíš na hodiny se speciálním pedagogem? A učitelé? Pokud něco nechápeš? Nebo upravují ti nějak testy? Zápisky?

I1: jo a někdy jo, třeba když to nestíhám psát ty zápisky, tak třeba mi to dovolí vyfotit nebo mi tam vyškrtají nějaký věty, při diktátu doplňování...

Já: **Jaký je tvůj postoj k individuálnímu učení oproti skupinovému učení?**

I1: asi se radši učím ve skupině, líp si to zapamatuju

Já: **Jakými způsoby se ti daří udržet motivaci při učení nebo při plnění úkolů?**

I1: em...

Já: Tak předtím si říkal, že známky tě motivují, ale co třeba odměny?

I1: jo, třeba když něco napíšu dobře tak si jdu něco koupit, abych si zlepšit náladu tím...

Já: A co ti pomáhá ve škole?

I1: ve škole, tak, co je hlavní tu motivaci a tu, em, soustředěnost si hlavně zkouším poutat jenom na ten test a zkouším se moc nezaobírat na ostatní...

Já: Super, tak já ti moc děkuji

❖ 2. informantka (žena, 13 let) – dysgrafie

Já: **Jaké prostředí tě nejvíce podporuje při učení? (například ticho, hudba, skupinová práce...)**

I2: asi hudba, většinou anglický rap a když jsem sama není tam moc lidí

Já: U toho se ti dobře učí? Nevyrušuje tě to třeba?

I2: jsem na to zvyklá už a když jsem sama není tam moc lidí

Já: **Jaký typ materiálů nebo pomůcek ti nejvíce pomáhá porozumět novým konceptům nebo materiálům?**

I2: vždycky potřebuju rozumět tomu co tomu předcházelo...

Já: A co děláš v případě, že nerozumíš té předešlé látce?

I2: pak chodím na doučování

Já: Doučování máš sama, nebo s nějakou skupinou? Chodíš na něj hned po škole, nebo třeba o víkendu?

I2: Individuálně, mám to hned vedle školy, takže chodím po škole

Já: **Jaké strategie používáš při zapamatování si informací? (například opakování, vizualizace, mnemotechnické techniky...)**

I2: No tak já si to většinou nějak přečtu a pak si to napíšu na papír, a tak si to nějak zapamatuju, nebo se se mnou učí máma, že mi to říká a já to poslouchám

Já: **Jaká je tvůj preferovaný způsob zpracování informací? (například čtení, poslech, diskuze...)**

I2: Asi poslech a s někým o tom mluvit

Já: **Jaké jsou tvoje silné stránky při učení a jaké naopak tvoje slabiny?**

I2: no, tak asi při tý hodině jako si něco zapamatovat, když ten učitel mi něco říká, tak to asi nepochytím většinou a silný nevím

Já: tak silný můžeš vzít i nějaký předmět, který si myslíš, že ti jde, že se na něj nemusíš třeba tolik učit

I2: asi přírodopis

Já: a proč si myslíš, že je to zrovna přírodopis? Je to tím, že tě zajímají ty témata nebo tě baví ta hodina díky učiteli?

I2: rozhodně učitel, že nám první něco říká a pak nám na to rozdává pracovní list na to téma a u toho nám ještě něco říká

Já: Jak ti mohou učitelé nebo spolužáci nejlépe pomoci při porozumění nové látky?

I2: učitel třeba když to vysvětlí třeba víckrát za sebou, když řeknu, že to nechápu a on mi to jako vysvětlí víckrát za sebou i když je to prostě několikrát... u spolužáků, když mi to vysvětlují to spíš nechápu

Já: Jaké strategie používáš k řešení obtíží při učení nebo porozumění obtížným úkolům?

I2: tak asi zajdu za učitelkou nebo se zeptám ostatních

Já: A máš třeba nějaký postup, který by ti to mohl usnadnit?

I2: jojo, když třeba probíráme novou látku, tak si děláme zápisky a ty mám pořád před sebou, když třeba děláme nějaký cvičení někde

Já: Jaký je tvůj preferovaný čas učení nebo pracovního období v průběhu dne? (například ráno, odpoledne, večer?)

I2: Spíš jako po tréninku k večeru, protože na to nemám nějak čas jindy

Já: Jak se cítíš ohledně časového tlaku při plnění úkolů? Potřebuješ více času než ostatní, aby ses cítil/cítěla pohodlně?

I2: jo, většinou bych potřebovala víc času, ale záleží, jaký je to předmět

Já: A upravují ti učitelé testy třeba nějak, nebo máš jen víc času?

I2: jak kdo, někdy dostanu třeba na přírod'ák větší ten test jako aby se tam líp psalo no, ale záleží na učiteli

Já: Jaký je tvůj postoj k chybám při učení? Jak se s nimi cítíš a jak se s nimi snažíš zacházet?

I2: většinou se cítím špatně, ale snažím se přijít na ten správný postup

Já: Máš nějaké specifické potřeby týkající se organizace materiálů, úkolů nebo plánování času?

I2: moc to neplánuju, všechno mívám tak na poslední chvíli, většinou si to ale přepíšu víckrát rozhodně, abych si to lépe zapamatovala a používám zvýrazňovače

Já: Jaké jsou tvoje zkušenosti s podporou školního personálu při řešení tvých vzdělávacích potřeb? (například od učitele, speciálního pedagoga, školního poradce)

I2: no, asi vůbec

Já: **Jaký je tvůj postoj k individuálnímu učení oproti skupinovému učení?**

I2: spíš se asi učím sama, nebo nějak s tou mamkou nebo na doučování

Já: **Jakými způsoby se ti daří udržet motivaci při učení nebo při plnění úkolů?**

I2: Když třeba vím, že z toho předmětu nemám dobrý známky a vím že bych to třeba měla nějak zlepšit tak se zaměřuju na ten určitěj předmět

Já: tak super, moc děkuji, je ještě něco, co bys chtěla dodat?

I2: no asi ne

❖ 3. informantka (žena, 14 let) – dysortografie

Já: **Jaké prostředí tě nejvíce podporuje při učení? (například ticho, hudba, skupinová práce...)**

I3: no tak já poslouchám jako ne nějakou tichou hudbu, ale jako, že se tam moc nezpívá a v pokoji bývám sama při učení

Já: **Jaký typ materiálů nebo pomůcek ti nejvíce pomáhá porozumět novým konceptům nebo materiálům?**

I3: Já pokud něco nechápu, tak se většinou zeptám spolužáků a když ani to nepomůže, tak se zeptám doma, aby mi to jako vysvětlili...nebo se kouknu na nějaký internetový stránky a tam si to prostě zkouším nějak pochopit nebo video

Já: **Jaké strategie používáš při zapamatování si informací? (například opakování, vizualizace, mnemotechnické techniky...)**

I3: já si vypíšu jako první to nejdůležitější, mám takovej notes a pak jako si z toho udělám flashcards, že mám třeba nějakou osobu z historie a na druhý straně třeba co udělal nebo čím je významný

Já: **Jaká je tvůj preferovaný způsob zpracování informací? (například čtení, poslech, diskuze...)**

I3: Poslouchání a občas nějaký video, většinou si nahraju třeba toho učitele, když něco vysvětluje a pak si to pouštím doma, když si dělám třeba ty flashcards tak si to pouštím u toho

Já: **Jaké jsou tvoje silné stránky při učení a jaké naopak tvoje slabiny?**

I3: Třeba matika, jak tam můžeš prostře jenom sledovat ten návod, nebo pracovní listy, když máme a postupy nový práce

Já: **Jak ti mohou učitelé nebo spolužáci nejlépe pomoci při porozumění nové látce?**

I3: Když to nechápu, tak třeba během toho, co děláme ty cvičení tak si sednu k někomu, kdo to chápe, kdo to umí a ten mi to vysvětlí a když to pořád nechápu, většinou to teda pochopím, ale když to nepochopím tak se na to doma kouknu ještě sama a pochopím to

Já: **Jaké strategie používáš k řešení obtíží při učení nebo porozumění obtížným úkolům?**

I3: když něco dělám třeba. Pracovním sešitu a já to moc nechápu, tak si k tonu otevřu svoje zápisky z toho předmětu a s tím to dělám, nebo třeba se zeptám toho učitele, spíš že mu napíšu email, protože je občas těžký je sehnat a většinou mi to vysvětlí

Já: **Jaký je tvůj preferovaný čas učení nebo pracovního období v průběhu dne?**

(například ráno, odpoledne, večer?)

I3: Většinou se učím spíš večer, že je mi to příjemnější, že se u oho víc soustředím...když třeba píšeme test a já se na to kouknu před obědem tak mám pocit, že z toho stejně nic nemám a kouknu se na to zas večer

Já: A pokud třeba zjistíš večer, že píšeš zítra test, co ti nejvíc pomůže se to rychle naučit?

I3: Většinou to řeknu mamce třeba a ona mi s tím pomůže, a potom ve škole se tady ještě koukáme, ale jako já mám ty flashcards většinou anebo si pouštím ty nahrávky toho učitele, ještě pak si zvýrazním ty věci nejdůležitější

Já: **Jak se cítíš ohledně časového tlaku při plnění úkolů? Potřebuješ více času než ostatní, aby ses cítil/cítila pohodlně?**

I3: záleží jaký to je předmět a jestli nebo jak jsem se na to učila, většinou když jsem se moc neučila tak mi to fakt trvá jako dýl třeba na češtinu se potřebuju fakt jako soustředit

Já: a učitelé ti dávají více času?

I3: jak kdo, někdy se s nima musím fakt hádat, aby mi dali třeba 10 minut že jsem ještě něco nestihla, ale většinou to dodržují ten čas

Já: **Jaký je tvůj postoj k chybám při učení? Jak se s nimi cítíš a jak se s nimi snažíš zacházet?**

I3: většinou si napíšu tu správnou odpověď a pak jsem na sebe naštvaná, protože to bývají takový ty zbytečný chyby

Já: **Máš nějaké specifické potřeby týkající se organizace materiálů, úkolů nebo plánování času?**

I3: většinou si ty zápisky, který jsem si jako naspala z tý hodiny tak jako občas je fakt vůbec nepoužívám a jen si vypíšu ty nejdůležitější věci, protože mi přijde, že v těch zápiskách jsou věci, který jsou fakt nepotřebný

Já: A můžete si třeba psát zápisky do tabletu nebo do počítače?

I3: Asi jo, záleží na učiteli, jestli má dobrou náladu

Já: Jaké jsou tvoje zkušenosti s podporou školního personálu při řešení tvých vzdělávacích potřeb? (například od učitele, speciálního pedagoga, školního poradce)

I3: většinou mám podporu a motivaci jenom doma, učitelé tam je to jak u koho, teď jsme měli nějaký hodiny s psychologem o komunikaci

Já: Jaký je tvůj postoj k individuálnímu učení oproti skupinovému učení?

I3: No já se učím většinou doma sama v pokoji a jen ráno třeba si to ještě zopakujeme ve škole

Já: Jakými způsoby se ti daří udržet motivace při učení nebo při plnění úkolů?

I3: Záleží to hodně na učiteli, jestli ti dá druhou šanci, že třeba na fyziku se musím hodně učit, protože tam nedostáváme moc známek

❖ 4. informant (muž, 12 let) – dyslexie, dysgrafie, dysortografie

Já: Jaké prostředí tě nejvíce podporuje při učení? (například ticho, hudba, skupinová práce...)

I4: no asi skupinovou práci, i tady ve škole

Já: Jaký typ materiálů nebo pomůcek ti nejvíce pomáhá porozumět novým konceptům nebo materiálům?

I4: Nejvíce asi video, a zápisky, ty si pak vždycky víckrát přečtu no

Já: Jaké strategie používáš při zapamatování si informací? (například opakování, vizualizace, mnemotechnické techniky...)

I4: si to zopakuju, po částech, nebo si to čtu nahlas a pak to někomu dám at' mě vyzkouší

Já: Jaký je tvůj preferovaný způsob zpracování informací? (například čtení, poslech, diskuze...)

I4: od někoho si to poslechu, většinou, že někomu dám ten sešit a on mi to čte třeba, nebo video no

Já: Jaké jsou tvoje silné stránky při učení a jaké naopak tvoje slabiny?

I4: stresuje mě, že se to nestihnu naučit, a pak zkoušení ve škole no...ale silné, že mi třeba hodně jde angličtina

Já: a angličtina tě baví díky učiteli, nebo se třeba rád učíš jazyky?

I4: já se to spíš naučil při hraní her

Já: Jak ti mohou učitelé nebo spolužáci nejlépe pomoci při porozumění nové látky?

I4: většinou když něco nechápu tak se prostě zeptám a kamarád mi to vysvětlí

Já: a učitele se zeptat nechceš?

I4: no většinou spíš ne, ale když jako kamarád neví, tak se zeptám doma a tam mi to většinou vysvětlí

Já: **Jaké strategie používáš k řešení obtíží při učení nebo porozumění obtížným úkolům?**

I4: tak začnu vždycky od toho lehčího a pak si dávám ty těžší věci, většinou, když vidím ten postup nebo ty zápisky, tak mi to pomůže

Já: **Jaký je tvůj preferovaný čas učení nebo pracovního období v průběhu dne? (například ráno, odpoledne, večer)**

I4: asi spíš večer, že si to vezmu s sebou do postele a pak jdu rovnou spát, jsem takovej vyrelaxovanej u toho

Já: **Jak se cítíš ohledně časového tlaku při plnění úkolů? Potřebuješ více času než ostatní, aby ses cítil/cítěla pohodlně?**

I4: když mám víc času tak jsem si jistější, že to stihnu a cejtím se u toho líp

I4: někdy mi to vystačí, ale když mi dají test na deset minut tak prostě si říkám, že mám jen deset minut, a to mě stresuje i když na to třeba dá pak času víc

Já: takže tě stresuje, pokud ti někdo z učitelů říká, kolik na to máš času?

I4: Jo, kdybych nevěděl ten čas tak se mi to pak píše líp

Já: **Jaký je tvůj postoj k chybám při učení? Jak se s nimi cítíš a jak se s nimi snažíš zacházet?**

I4: Koukám se na ty chyby, co jsem udělal, vezmu si tu věc, co jsem udělal špatně prostě a snažím se opravit tu chybu

Já: a to děláš sám, nebo se třeba někoho zeptáš?

I4: zkusím si to víckrát a když to pořád nechápu tak se zeptám ve škole a když pořád nic, tak doma se zeptám

Já: **Máš nějaké specifické potřeby týkající se organizace materiálů, úkolů nebo plánování času?**

I4: no tak já, když je moc hluku a málo času, tak si to prostě vyfotím ty zápisky a pak si to dopíšu doma

Já: a plánuješ si nějak kdy se budeš co učit? Nebo pomáhá ti někdo?

I4: většino jo, i třeba máma mi někdy pomáhá před testem, že mě třeba zkouší anebo mi to čte a já ji poslouchám, nebo si dávám pauzy mezi tím, že se něco naučím a pak chvíli nic a vrátím se k tomu zas

Já: a stalo se, že si třeba někdy si to nedopsal?

I4: jo, když jdu ven třeba odpoledne, ale pak si to dopíšu ve škole třeba

Já: Jaké jsou tvoje zkušenosti s podporou školního personálu při řešení tvých vzdělávacích potřeb? (například od učitele, speciálního pedagoga, školního poradce)

I4: Většinou mi učitel třeba zvětší ten test, nebo mi někdy třeba řekne že už tohle dělat nemusím, ale je to podle toho, kdo zrovna učí

Já: A třeba máš nějaké zkušenosti s podporou speciálního pedagoga?

I4: ne, ani nevím, že ho tu mámě

Já: Jaký je tvůj postoj k individuálnímu učení oproti skupinovému učení?

I4: ve škole mi to vyhovuje spíš ve skupině, ale doma se učím sám, jediné ta máma no, že mi někdy pomáhá

Já: Jakými způsoby se ti daří udržet motivaci při učení nebo při plnění úkolů?

I4: tak ráno se mi učí ve škole nejlépe, ale pak odpoledne už myslím na to, že chci už jít domu a nejde mi se soustředit

Já: A co třeba při testu? Jak udržuješ motivaci?

I4: potřebuju, aby tu bylo ticho, a prostě se snažím nekoukat na ostatní

Já: Je ještě něco dalšího, co bys chtěla říct k rozhovoru? Jestli ne, tak já ti moc děkuji

❖ 5. informantka (žena, 14 let) – dyslexie, dyskalkulie, dysortografie

Já: Jaké prostředí tě nejvíce podporuje při učení? (například ticho, hudba, skupinová práce...)

I5: Tak spíše klid, a jako když mám nějaký písničky nebo video

Já: a jaký typ hudby?

I5: jakoby spíš moje oblíbený, jakože klidný, metal to není

Já: Jaký typ materiálů nebo pomůcek ti nejvíce pomáhá porozumět novým konceptům nebo materiálům?

I5: materiály úplně nevím, ale paní asistentka mi pomáhá

Já: A jakým způsobem ti paní asistentka pomáhá?

I5: že mi to vysvětlí jakoby znovu, že mi řekne postup toho

Já: Jaké strategie používáš při zapamatování si informací? (například opakování, vizualizace, mnemotechnické techniky...)

I5: přečtu si to, tak 3krát, pak si dám sešit pryč a napíšu si to zas na papír

Já: Jaký je tvůj preferovaný způsob zpracování informací? (například čtení, poslech, diskuze...)

I5: Spíš nějaká diskuze o tom

Já: A ty diskuze probíhají spíše ve škole nebo i doma?

I5: Doma i ve škole, kamarádi a někdy i s paní asistentkou

Já: Jaké jsou tvoje silné stránky při učení a jaké naopak tvoje slabiny?

I5: silné jsou že mi jde nejlíp španělština a přírod'ák

Já: A baví tě to díky učiteli, nebo spíš že tě zajímá to téma?

I5: Přírod'ák mě baví (třeba videa o přírodě) a španělština je pro mě jednoduchá, že se ji učím i mimo školu

Já: A nějaké slabiny také vnímáš?

I5: Slabé stránky jsou matika, čeština, fyzika a někdy i dějepis

Já: A proč si myslíš, že ti právě tyhle předměty nejdou?

I5: Ty vzorečky, nebo v dějepisu, že si mám zapamatovat ty jména a ty letopočty

Já: A jak si pomáháš třeba v maticе?

I5: že si před sebe dávám ty vzorečky, postupy nebo i násobilku

Já: Jak ti mohou učitelé nebo spolužáci nejlépe pomoci při porozumění nové látky?

I5: učitelé že mi napíšou třeba nějaký příklad a řeknou mi, jak se to počítá, a vykládají to víckrát

Já: Jaké strategie používáš k řešení obtíží při učení nebo porozumění obtížným úkolům?

I5: no že třeba když někoho si pozvu domu, někoho, kdo mě učí třeba angličtinu, že mi neřekne, co tam má být, ale jenom mi to vysvětlí a pak na to sama přijdu

Já: a ve škole ti pomáhá kdo?

I5: spíš asistentka mi pomáhá, někdy mi to pomůže ale ne vždycky

Já: Jaký je tvůj preferovaný čas učení nebo pracovního období v průběhu dne? (například ráno, odpoledne, večer)

I5: Odpoledne, tak k večeru, že ne hned po škole, protože si chci taky odpočinout

Já: Jak se cítíš ohledně časového tlaku při plnění úkolů? Potřebuješ více času než ostatní, aby ses cítil/cítila pohodlně?

I5: Spíš větší čas, když je toho na mě moc, tak jsem nervní, bojím se, že bych to nedala, ale snažím se bejt stejně hotová jako ostatní

Já: A dávají ti učitelé více času na testy, nebo ti je nějak upravují?

I5: jak kdo, někdo mu vůbec čas navíc nedá, ale zas někdo mi třeba vyškrtá něco v tom testu, že to dělat nemusím

Já: Jaký je tvůj postoj k chybám při učení? Jak se s nimi cítíš a jak se s nimi snažíš zacházet?

I5: s chybama zacházím tak, že když mám něco špatně tak se ptá daný osoby, která to chápe víc než já a ta mi vysvětlí proč je to tak, proč tam nám chybu

Já: Máš nějaké specifické potřeby týkající se organizace materiálů, úkolů nebo plánování času?

I5: organizuju si čas celkem hodně, a materiály mám z hodiny anebo si hledám ještě procvičování na internetu...ale spíš se učím to co mi přijde zajímavý, že ty věci, co jsou nezajímavý v těch zápiskách si moc nečtu

Já: Jaké jsou tvoje zkušenosti s podporou školního personálu při řešení tvých vzdělávacích potřeb? (například od učitele, speciálního pedagoga, školního poradce)

I5: asistentka mi pomáhá hodně, ale mrzí mě, že ji už v devátý třídě mít nemůžu a máme speciálního pedagoga a ten si mě a jednoho spolužáka bere na jednu hodinu češtiny v týdnu, u učitelů toho je jak kdy, někdy mi něco vysvětlí víckrát

Já: Jaký je tvůj postoj k individuálnímu učení oproti skupinovému učení?

I5: Spíš sama, ve skupině se nerada hádám, protože když řeknu svůj názor tak mě nikdo neposlouchá

Já: Jakými způsoby se ti daří udržet motivaci při učení nebo při plnění úkolů?

I5: Většinou doma to, že mám puštěný nějaký to video v pozadí, nebo že si dám to, co mám ráda jako k pití

Já: a třeba doma tě taky motivují k tomu, aby si se učila nebo se motivuješ spíš ty sama?

I5: no jenom já, doma je to moc nezajímá, ale já se chci dostat na střeni školu s maturitou, takže se musím hodně učit, abych měla ty dobrý známky

Já: jasný, tak super, moc ti děkuju

❖ 6. informantka (žena, 14 let) – dysgrafie

Já: Jaké prostředí tě nejvíce podporuje při učení? (například ticho, hudba, skupinová práce...)

I6: absolutní ticho

Já: Jaký typ materiálů nebo pomůcek ti nejvíce pomáhá porozumět novým konceptům nebo materiálům?

I6: když je to hodně podrobně napsané, že si to pak můžu pořád číst dokola

Já: Jaké strategie používáš při zapamatování si informací? (například opakování, vizualizace, mnemotechnické techniky...)

I6: tak já si to přečtu, tak jako pořád dokola

Já: Jaká je tvůj preferovaný způsob zpracování informací? (například čtení, poslech, diskuze...)

I6: mám ráda, když si to můžu číst, ve svém vlastním tempu a nemusím poslouchat nějakého člověka, jak mluví moc pomalu nebo rychle

Já: Jaké jsou tvoje silné stránky při učení a jaké naopak tvoje slabiny?

I6: slabina je, když se musím snažit, ale silná je že si to většinou rychle zapamatuju

Já: Máš třeba předmět kde si myslíš, že jsi vážně dobrá?

I6: tak třeba biologie nebo angličtina

Já: Myslíš si, že to je učitelem nebo je to jen něco v čem máš ty zálibu?

I6: Asi oboje, angličtina mi jde hodně, že se koukám i na videa v angličtině třeba

Já: Jak ti mohou učitelé nebo spolužáci nejlépe pomoci při porozumění nové látky?

I6: pokud je ve třídě ticho, že se pořád nesmějí, a učitelé by je měli napomenout, aby se tam třeba oni nesmáli

Já: Jaké strategie používáš k řešení obtíží při učení nebo porozumění obtížným úkolům?

I6: když to fakt hodně nechápu, tak se zeptám spolusedící, jestli to nechápe, většinou nechápe, kdyžtak dávám pozor a snažím se tomu porozumět

Já: Jaký je tvůj preferovaný čas učení nebo pracovního období v průběhu dne? (například ráno, odpoledne, večer)

I6: odpoledne k večeru, ráno jsem moc unavená

Já: takže si myslíš, že tě brzdí, že se do školy chodí ráno? Že by ses víc naučila odpoledne?

I6: rozhodně, nesnáším vstávat, a navíc si z rána ani moc ty věci nepamatuju

Já: Jak se cítíš ohledně časového tlaku při plnění úkolů? Potřebuješ více času než ostatní, aby ses cítil/cítila pohodlně?

I6: nesnáším, když je na něco časový limit, nejde mi se při tom pak soustředit

Já: A pomohlo by ti více času?

I6: Spíš kdyby mi neříkali, kolik na to mám času

Já: Jaký je tvůj postoj k chybám při učení? Jak se s nimi cítíš a jak se s nimi snažíš zacházet?

I6: nenávidím moje chyby, chyby ostatních mi nevadí, ale snažím se si to pak sama projít a zjistit co tam bylo špatně a proč

Já: Máš nějaké specifické potřeby týkající se organizace materiálů, úkolů nebo plánování času?

I6: nejsem dobrá v organizaci a plánování, nejsem moc organizovaná, na testy se někdy učím až ve škole o přestávce, ale jinak se učím doma buď den předem nebo podle toho jaký to je předmět

Já: Jaké jsou tvoje zkušenosti s podporou školního personálu při řešení tvých vzdělávacích potřeb? (například od učitele, speciálního pedagoga, školního poradce)

I6: i přes to, že jsme ve škole doložili, že mám nějaké potřeby, tak na to neberou vůbec ohled

Já: Jaký je tvůj postoj k individuálnímu učení oproti skupinovému učení?

I6: sama je to pro mě lepší

Já: A ve skupině, jaké to pro tebe je?

I6: vadí mi to, ale zvládnou to, pokud ostatní nemluví nebo se prostě nehýbou pořád

Já: Jakými způsoby se ti daří udržet motivaci při učení nebo při plnění úkolů?

I6: motivace je že pokud nebudu mít dobré známky tak maminka nebude šťastná

Já: A motivuješ se i ty sama?

I6: styděla bych se za špatné známky, chci na nějakou dobrou školu

Já: Přijde ti tvé učení efektivní?

I6: nemyslím si, že je to moc efektivní, ale pokud se opravdu snažím a dám do toho všechno, tak mi to přijde efektivní

Já: A jakým způsobem se na testy/zkoušení do školy připravuješ?

I6: z dějepisu, zeměpisu a tak, tak tam si jen tu výukové materiály, den předem, anebo když je to nějaká matematika, fyzika, chemie, tak to se koukám na video a dělám si pár cvičných příkladů

Já: jasné, tak jo, moc ti děkuji, je ještě něco, co bys k celému rozhovoru dodala?

❖ 7. informantka (muž, 16 let) – dysgrafie, dysortografie

Já: Jaké prostředí tě nejvíce podporuje při učení? (například ticho, hudba, skupinová práce...)

I7: ticho, někdy hudba

Já: určitý typ hudby?

I7: mix, je to jen do pozadí

Já: Jaký typ materiálů nebo pomůcek ti nejvíce pomáhá porozumět novým konceptům nebo materiálům?

I7: někdy když máme třeba matiku, tak že to probereme s kamarádem, že se u toho bavíme

Já: Takže ti pomáhá diskuze nad tím?

I7: jo

Já: a pomáhá ti třeba v tý matice, že vidíš postup?

I7: jo, to tak mám právě vždycky

Já: Jaké strategie používáš při zapamatování si informací? (například opakování, vizualizace, mnemotechnické techniky...)

I7: někdy zapisování do sešitu, někdy si to zapamatuju v hlavě

Já: A učíš se pak z těch tvých zápisků?

I7: no někdy, ale spíš že si to ještě jednou vypíšu a pak si to čtu

Já: Jaká je tvůj preferovaný způsob zpracování informací? (například čtení, poslech, diskuze...)

I7: s kamarádem že o tom mluvíme, nebo se někdy ptám učitele

Já: Jaké jsou tvoje silné stránky při učení a jaké naopak tvoje slabiny?

I7: někdy je silnější to, že si to zapamatuju, slabší je pak to že si to prostě někdy nestíhám zapamatovat, to, co říká učitelka

Já: A kdy ti dělá problém zapamatovat si to, co ti říká učitelka?

I7: no hlavně při diktátu, když mám psát rychle, tak mi to trochu dýl trvá, než se to zpracuje

Já: Jak ti mohou učitelé nebo spolužáci nejlépe pomoci při porozumění nové látce?

I7: kamarád, který to chápe, že mi to prostě vysvětlí

Já: a kamarád ti to vysvětluje vždy u každé látky?

I7: jo, že to první jako řekne učitel ale pak i kamarád

Já: Jaké strategie používáš k řešení obtíží při učení nebo porozumění obtížným úkolům?

I7: no zeptám se, první teda se snažím jako přečíst si to jako víckrát a když pořád nevím, tak se zeptám buď spolužáka vedle anebo učitele

Já: Jaký je tvůj preferovaný čas učení nebo pracovního období v průběhu dne? (například ráno, odpoledne, večer)

I7: častokrát až odpoledne, tak k večeru

Já: Jak se cítíš ohledně časového tlaku při plnění úkolů? Potřebuješ více času než ostatní, aby ses cítil/cítela pohodlně?

I7: hm, někdy je to tak že potřebuju více času

Já: a snažíš se úkoly dokončovat zároveň s ostatními i když potřebuješ více času?

I7: jo, snažím se o to

Já: a učitelé ti dávají více času?

I7: no moc ne, jako záleží jak kdo, ale teď už mi neupravují ani testy, diktáty a tak

Já: Jaký je tvůj postoj k chybám při učení? Jak se s nimi cítíš a jak se s nimi snažíš zacházet?

I7: opravný testy vždycky napíšu líp, z chyb mívám trochu špatný pocit, ale jako pak se to prostě podle toho doučím

Já: **Máš nějaké specifické potřeby týkající se organizace materiálů, úkolů nebo plánování času?**

I7: častokrát dostáváme před testem zápisky, takže si to ještě čtu, ale mívám problémy teď v matice a češtině

Já: A co ti dělá problémy?

I7: v matici hlavně ty vzorečky a postupy, v češtině teda nejvíc ty diktáty že nestíhám

Já: A pomohlo by ti třeba vidět ten postup nebo vzorečky před sebou?

I7: jo, to pomáhá

Já: **Jaké jsou tvoje zkušenosti s podporou školního personálu při řešení tvých vzdělávacích potřeb? (například od učitele, speciálního pedagoga, školního poradce)**

I7: speciálního pedagoga nevidám, ale učitelé se jako snaží mi vždycky pomoci, ale třeba nevidím na tabuli, že v papíru mám napsaný, že mám sedět vepředu, ale sedím úplně vzadu no

Já: **Jaký je tvůj postoj k individuálnímu učení oproti skupinovému učení?**

I7: individuální mi vyhovuje že tam je více ticha a dokážu se víc soustředit, tak si to líp zapamatuju, v té skupině mi často vadí, jak je tam hluk

Já: **Jakými způsoby se ti daří udržet motivaci při učení nebo při plnění úkolů?**

I7: rodičům je jedno jaký mám známky, dokud jako nepropadám, ale jako tátovi to vadí no, jinak se učím spíš jako kvůli střední, abych se pak dostal

Já: tak děkuji, za mě je to takto všechno, pokud ještě něco nechceš dodat

❖ 8. informantka (žena, 12 let) – dyslexie, dysortografie, dysgrafie

Já: **Jaké prostředí tě nejvíce podporuje při učení? (například ticho, hudba, skupinová práce...)**

I8: skupinová práce ve škole

Já: a doma jsi sama, když se učíš?

I8: no, já chodím na doučování spíš

Já: **Jaký typ materiálů nebo pomůcek ti nejvíce pomáhá porozumět novým konceptům nebo materiálům?**

I8: když se to víckrát vysvětlí, že ten učitel nám to neřekne jen jednou

Já: **Jaké strategie používáš při zapamatování si informací? (například opakování, vizualizace, mnemotechnické techniky...)**

I8: čtu si ty svoje zápisky

Já: a tam i to třeba nějak zvýrazňuješ?

I8: jojo, že si tam vždycky zvýrazním si důležitý věci

Já: **Jaká je tvůj preferovaný způsob zpracování informací? (například čtení, poslech, diskuze...)**

I8: čtu si to pořád dokola, nebo si to pořád zkouším psát nebo si dělám různé příklady

Já: **Jaké jsou tvoje silné stránky při učení a jaké naopak tvoje slabiny?**

I8: jde mi čeština, že se na to nemusím tolik učit, že mi ty věci dávají smysl, že se tam nemusí nic počítat třeba, že matika mi třeba nejde

Já: a v matice?

I8: tam většinou si nedokážu zapamatovat ten postup, ale nosím si s sebou jako tabulky, že tam vidím třeba ty vzorečky alespoň

Já: **Jak ti mohou učitelé nebo spolužáci nejlépe pomoci při porozumění nové látky?**

I8: učitelé, tak říct tu látku víckrát a spolužáci prostě v těch skupinových pracích, že spolu diskutujeme a že mi tam vždycky to může ještě někdo vysvětlit

Já: **Jaké strategie používáš k řešení obtíží při učení nebo porozumění obtížným úkolům?**

I8: no většinou mi nejvíc pomůže asistent, že mi to prostě ještě jednou vysvětlí, protože od něj to třeba chápu líp než o učitelů

Já: **Jaký je tvůj preferovaný čas učení nebo pracovního období v průběhu dne? (například ráno, odpoledne, večer)**

I8: odpoledne, tak 17 až 18, protože po škole mám ještě plavání, tak potom, no a doučování to je taky odpoledne vždycky

Já: **Jak se cítíš ohledně časového tlaku při plnění úkolů? Potřebuješ více času než ostatní, aby ses cítil/cítěla pohodlně?**

I8: noo, jako cítila bych se líp kdybych měla víc času, ale je mi to hloupý prostě, protože spolužáci pak mají vždycky hloupý připomínky, takže to pak odevzdávám a vlastně to ještě nemám

Já: takže kvůli spolužákům nevyužiješ to, že ti dávají víc času?

I8: ne, no, oni jsou na mě pak prostě naštvání, ale někdy to třeba i odevzdám dřív než ostatní, protože když ve škole není asistent, tak to zadání kolikrát nepochopím prostě

Já: **Jaký je tvůj postoj k chybám při učení? Jak se s nimi cítíš a jak se s nimi snažíš zacházet?**

I8: necítím se nějak špatně, že chybu udělám, ale prostě mám ráda, když ti to pak můžu opravit, že ten test vezmu na doučování a tam mi to vysvětlí

Já: Máš nějaké specifické potřeby týkající se organizace materiálů, úkolů nebo plánování času?

I8: já to vždycky probírám až na doučování, takže ty materiály mám buď jako ty svoje zápisky z hodin nebo mi tam paní dává ještě nějaký svoje

Já: Jaké jsou tvoje zkušenosti s podporou školního personálu při řešení tvých vzdělávacích potřeb? (například od učitele, speciálního pedagoga, školního poradce)

I8: učitelé to berou, na češtině vždycky dostávám upravený test, že tam toho mám míň anebo tam mám jen zakroužkovaný, co mám udělat, ale na češtině u toho mám vždycky nějak trochu víc času, speciální pedagoga neznám a jinak máme ještě toho asistenta a ten mi vždycky jako hodně pomáhá

Já: Jaký je tvůj postoj k individuálnímu učení oproti skupinovému učení?

I8: je za mě lepší to skupinový učení

Já: Jakými způsoby se ti daří udržet motivaci při učení nebo při plnění úkolů?

I8: jako rodiče bývají smutní, když dostanu špatnou známku, takže se motivuju, abych prostě měla vždycky nejhůř trojku

Já: a dodala bys k tomu ještě něco?

I8: nene

Já: tak já ti moc děkuji za rozhovor

❖ 9. informant (muž, 13 let) – dysgrafie, dysortografie, dyslexie

Já: Jaké prostředí tě nejvíce podporuje při učení? (například ticho, hudba, skupinová práce...)

I9: ne úplně ticho, třeba když někdo v pozadí mluví anebo pokud mám puštěnou hudbu, ticho mi přijde takový divný, že mi nejde se u toho soustředit

Já: Jaký typ materiálů nebo pomůcek ti nejvíce pomáhá porozumět novým konceptům nebo materiálům?

I9: když nám to někdo vysvětlí, nebo to třeba několikrát vidím, ale jako když se to třeba musím učit tam kde není postup, tak se to musím učit nazpaměť

Já: Jaké strategie používáš při zapamatování si informací? (například opakování, vizualizace, mnemotechnické techniky...)

I9: no, že si to čtu pořád dokola no, nebo i videa, ty jsou taky dobrý, zápisky si někdy taky jako ještě přepisuju víckrát

Já: Jaká je tvůj preferovaný způsob zpracování informací? (například čtení, poslech, diskuze...)

I9: čtení, no a někdy jako diskuze, že třeba před hodinu si to ještě projedeme spolu s kamarádama, nebo že se navzájem zkoušíme z toho

Já: Jaké jsou tvoje silné stránky při učení a jaké naopak tvoje slabiny?

I9: no silný, že si to procházím tak jako průběžně, a někdy že si to procvičuju třeba na internetu ještě, a slabý že se mi to celkově blbě pamatuje no

Já: Jak ti mohou učitelé nebo spolužáci nejlépe pomoci při porozumění nové látky?

I9: no vysvětlit nám to víckrát právě nebo že třeba vysvětlí přesně ten vzoreček a co jako co znamená, spolužáci, že pak spolu o tom můžeme mluvit v té skupině a opakujeme to

Já: Jaké strategie používáš k řešení obtíží při učení nebo porozumění obtížným úkolům?

I9: no většinou se ptám spolužáků, který mi to většinou vysvětlí, a když oni ne tak teda učitel ale to moc ne

Já: Jaký je tvůj preferovaný čas učení nebo pracovního období v průběhu dne? (například ráno, odpoledne, večer)

I9: no většinou nějak k večeru, ne že před spaním, ale prostě pozdě odpoledne

Já: Jak se cítíš ohledně časového tlaku při plnění úkolů? Potřebuješ více času než ostatní, aby ses cítil/cítela pohodlně?

I9: no většinou jako potřebuju víc času, že třeba už máme končit a já jsem třeba teprve v půlce

Já: a učitelé tě to nechají dopsat, že ti dají více času?

I9: no právě že ne, jen v češtině dostávám místo psaní jen jakože doplňování, a to pak víc času nepotřebuju

Já: Jaký je tvůj postoj k chybám při učení? Jak se s nimi cítíš a jak se s nimi snažíš zacházet?

I9: spíš to mám tak, že se jako stresuju, že na doučování mi to jde líp než pak ve škole, když píšeme ten test

Já: myslíš, že tě jen stresuje to, že je to na známky, nebo že to je tím, že jsi ve škole?

I9: asi oboje, že kolikrát v tom testu škrtnu to, co mám dobře a pak to přepíšu na špatně, tak tam si říkám, že to musím nechat na tom prvním

Já: Máš nějaké specifické potřeby týkající se organizace materiálů, úkolů nebo plánování času?

I9: No učím se jako průběžně, takže tak nějak z těch svých zápisek

Já: Jaké jsou tvoje zkušenosti s podporou školního personálu při řešení tvých vzdělávacích potřeb? (například od učitele, speciálního pedagoga, školního poradce)

I9: učitelé jak kdo no, v tý češtině jenom jsou nějaký ohledy, a speciální pedagog, tam jsem chodil dřív, ale už ne

Já: Jaký je tvůj postoj k individuálnímu učení oproti skupinovému učení?

I9: ve skupinách je to lepší než sama, ale doma se učím spíš sám v pokoji, ale u toho zároveň někoho slyšet v pozadí

Já: Jakými způsoby se ti daří udržet motivaci při učení nebo při plnění úkolů?

I9: rodiče mě nutí se učit, že to budu potřebovat do budoucna třeba jako angličtina, že ta bude potřeba no a já to spíš vidím jako do budoucna kvůli škole, jako abych se dostal, nebo rodiče že mi třeba něco koupí na konci, když mám dobré známky

Já: Super, je ještě něco, co bys dodal? Jestli ne, tak ti moc děkuji